

SÁTORALJA

Zemplénvármegye közérdekeit képviselő hetilap.

Megjelenik minden szombaton

SZERKESZTŐSÉG

ÉS
KIADÓHIVATAL

hova a lap szellemi részét illető kérdések az előfizetési pénzek, hirdetési kéziratok s díjak és a lap szétküldésére vonatkozó felszólások intézendők:

Sárospatak, Bökörzy-utca 175. sz.

Keziratosok nem adunk vissza

Hérmendetlen leveleket nem fogadunk el.

Nyitlár minden sora 20 kr.

ELŐFIZETÉSI ÁR.
Helyben házhoz hordva és vidékre postai megküldéssel:
Egész évre 4 ft — kr.
Félévre 2 ft — kr.
Negyedévre 1 ft — kr.
Egyes szám ára 10 kr.
Hirdetéseket jutányosan számítunk.
Hivatalos hirdetések 100 szög 1 frtért közölhetnek.
Kincstári helyegység minden hirdetésért 30 kr.
Hirdetéseket s előfizetéseket felvesz Landesmann M. könyvkereskedése S.-a-Ujlyeben.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ-TULAJDONOS:

STEINFELD JENŐ.

TÁRS-SZERKESZTŐ:

RÉZ LÁSZLÓ.

Emeljünk új oltárokat.

II.

(Dr.) A ki nem zárkózik el teljesen a társadalmi élettől, az lepton nyomon tapasztalhatja, hogy alkalmas casino helyiség bál- és színház terem városunkban egyáltalában hiányzik. Az egyik olvasó körnek egy vendéglő kényelmetlen helyiségeiben kell meghúzódnia; a másiknak egy magánház három szobájával kell beérnie, de a közel jövőben innen is ki kell már hurcolóskodnia. A színészek egy komisz állás léghuzamos és büzhödt levegőjében kénytelenek játszani; az anyakönyvi hivatal teleállítással pedig, illetőleg avval, hogy a városközi nagy terem szomszéd szobáját erre a célra lefoglalták; a régóta híres pataki bálók rendezése lehetetlenné lett. Ezeket a bajokat pedig egyszerre lehetne segíteni.

Emeljünk egy nagyobb szabású épületet, amelyben egy bálók alkalmával felhasználható színház-terem, casinó szobák, táncmulatságokra való tekintetből állandó büffet helyiségek is volnaának. Ez volna Sárospataknak a collegium képezde, templomok és népiskolák mellett egyik nevezetes kultur intézete.

E sorok olvasóitánál sokan leteszik a lapot. Hiszen egy esznelküli ábrándozóval van dolgunk. Patakon cultur palota! Mikor felbukkunk az utcán a setéség miatt! Mikor 62° a községi pótadó! Eddig is akadtak színészek az állásba is. Eddig is táncoltak még a barakkokban is! Meg aztán mi nek is az a bál?! A casinó helyet is ki-teremtí az a jó kálvinista lsten, a ki sorunkat így is már jó eleve megállapította. Ha azt akarja, hogy ne legyen casinó, hát úgy se lesz!

Ezek a törökös fatalizmus szavai. Ilyenek a kényelemszeretőknek, a maradtaknak, az embergyűlölőknek és a szűk marku zsugoroknak megjegyzései. Hát ezek csak nevések ki ezt a tervet: dobják el maguktól e lapokat. Ezeknek azt mondom Kazinczyval: álljatok odább; *gyömbért vizsek: nem nektek való!*

Hanem akiknek van valami érzékek egy művelt ember szellemi szükségletei iránt, a kik képesek észrevenni azokat a kötelességeket, a melyekkel Sárospatak város a falai között levő tanintézetek miatt a magyar közműveltségnek tartozik, azokat kérem: méltóztassák figyelemre közeledő szerény tervemet; vagy ha kivihetőbbet tudnak, álljanak vele elő. Szóval vitassuk meg e kérdést és egyakarattal *törekedjünk megvalósítására!*

Tudom, hogy a költség előteremtésén fordul meg az egész dolog. Azért ezen kellene kezdenem. De mivel ez más kérdésekkel áll elválaszthatatlan kapcsolatban, előbb ezekkel kell tisztába jönnünk.

A casinók látogatásának egyik első rangú feltétele, hogy alkalmas helyen, a város középpontján legyenek. Ebből a szempontból is kiválóan alkalmas volna az a telek, a melyet a város tűzoltó tanya számára nem régiben megvásárolt. Az anyagi megoldás könnyebbége kedvéért ugyanis én a színház és casinó építését a laktanyával is kombinálnám. Miután pedig a hármás cél megvalósítására ez a hely kicsi volna magában főleg, mert a homlokzatnak egyenlő arányban kellene a két utcára elnyúlnia, hozzá kellene még vásárolni a szomszédos Lengyel-tele keskenyebb kis telket. Középen, a hol az utca bekanyarodik, állana két emelet magasságban a nagy színházi terem, melynek homlokzata úgy volna megoldandó, hogy fent egy kis tűzoltó őrszobát magában foglaló kis torony kapna helyet. Építészetiileg ezt könnyen be lehetne illeszteni a homlokzat architektúrájába, sőt annak méltóságteljeségét még növelni is. A nagy terem fölött annak a padján egy nagy víztartó medencézt kellene építeni, hogy az egy részről biztosítaná a színházat és az egész épületet a bekövetkezendő tűzveszedelem ellen, másrésztől a városi tűzveszek alkalmával is az első vizanyagot szolgáltatthassa. Ennek keresztülvitelére kinnálva-kinnálkozik a malom vízvetéke, mely épen ezen az utcán húzódik végig.

A Rákóczy utca szárnyon volna a casino számára egy olvasó, két billiárd és két társalgó (játárszóba) meg a szolgálakása. A másik szárnyon, az Eötvös utcára három vendéglői szoba (étterem) és a vendéglős szállása. Megjegyzem, hogy a két szárnyon a szobák két két sorban volnaának, s így egy-egy szárny szélessége majdnem teljesen kiadná a középső nagy terem hosszasságát, amennyiben három-három terem az utcára (egy-egy kisebb volna a többinél) a kisebb szobák az udvarra szolgálának ablakaikkal. Ugyancsak itt volnaának elhelyezve a tűzoltói tisztai és legénységi szoba, valamint a szolgálakás is. Szertárt és esetleg szolgálakásokat lehetne magas parterren (pinceház) berendezni. Ha a befektetés nem hiányoznék, a jövedelem kedvéért a szárnyakat is lehetne emeletre húzni, úgy hogy földszinten boltok volnaának.

A két szárnyat, s a színház termét folyosóval kellene összekötni, hogy a közlekedés könnyű legyen s egy casinó-vagy népkönyvtár számára helyiséget adjon. (Igen! mert ne csak akkor gondoljunk a népre

mikor az adóját préseljük, vagy a lelkét akarjuk egy liternyi pálinkával megvásárolni!) A középső épületrésznel, a színház mellett kis öltözőket is lehetne elrekeszteni.

Ahoz hogy ezt létesíthessük, első sorban az kell, hogy a két olvasó-kör előbb egyesüljön. Különválásuknak úgy sem volt alapja. Egy pár félreértés, egy kis érzékenykedés, egy két embernek önmagát megszégyenítő s tettetett democratismusát meghazudtoló, sőt esetleg még saját származását is kicsinylő büszkesége (ha volt ilyen???) semmi esetre sem teszi jogosulttá. Hiszen egy művelt ember, ki tisztában van önmagával ép oly szívesen szoríthat kezét, egy szorgalmas és becsületes eszmadniával, lazakással, vagy ácsesal, mint saját lateiner társával. Személyi értéke annak mindenesetre több, társasága megtisztelőbb, mint egy olyané, ki öröklött neve után él, a kit a nepotismus tart fel, a kit a nexus fényes polcokra emel.

Csak az érdeklődés köre más közöttük s talán csak ezért genirozhatjuk egymást. Epen azért veszek föl a tervbe két társalgó és két billiárd szobát, hogy mindenik kör megalkothassa a maga társaságát, a entre nous akar maradni.

Sed venio nuac ad fortissimum!

Hol vegyük a pénzt?

Telek már van. A szomszéd fundust, úgy gondolom, 2000 firttal hozzá lehetne szererezni Summa summarum a költségeket 25000 firta számítom, a melyből 6000 firtot már fedezettnek veszek. Iteljék meg azok, a kik nálam jobban értenek hozzá. A tűzoltó tanya építésére már így is megszavazott a képviselő testület három, illetve a telekvásárlási költséggel együtt hatezer forintot s a költségvetésbe úgy illesztette bele, hogy évenként fordítanak bizonyos összeget a törlesztésre. A közbirtokosság volna első sorban felszólítandó, hogy minden szükséges nyers anyagot, mely ezúttal még rendelkezésére áll, ajándékozzon erre a célra, kellő mennyiségben. Követ is bőven szolgáltathatnak a pataki hegyek. A fuvar szerkeszes gazdák közt kellene kivetni, a ki pedig lovat nem tart, megfelelő adománnyal járuljon hozzá a költségekhez. (Az egész fuvarérték természetesen nem számítható be, mert két forint többet ér egy néptanítónak, mint egy fuvar, egy szerkeszes gazdának téli időn át). Az így fedezetlenül maradt költséget pedig kölcsönnel kellene kiegyenlíteni, a kölcsönt pedig csekély pótadóból kicsi részletekben évenként lehetne törleszteni.

De hát a kamat?

A kamatot legnagyobb részben az épület jövedelme fedezné. Az egyesült casino fizethetne 400 firtot s a vendéglős

Cseresnye- és meggyfa-csemeték nagymérvbeni eladása.

Eladásra szánt készlet: cseresnyéből 80.000, meggyből 50.000 db.

Cseresnye-csemeték árai a 160-200-240 centiméter magas lapással bíró, gazdag gyökerei, életkor, 1-2 éves csemeték darabja (azok erősege szerint) 20 kintől 40 krig.
 Meggyfa-csemeték árai: az 1-2-3-4 éves, gazdag gyökerei, igen szép fejlődést, életkor csemeték darabja (azok erősege szerint) 20 kintől 50 krig.

Nagybani árai	100 db.	40 kros csemeté 1 vagy több fajban	38 krt
250 * 40	*	1 * *	36 *
500 * 40	*	1 * *	34 *
1000 * 40	*	1 * *	32 *
5000 * 40	*	1 * *	30 *

A 4-5 éves, igen erős meggyfa-csemeték 100 a 48 krt 250 db, vételénél 45 krt, 500 db, vételénél 44 krt. Igen nagy készlet van a következő cseresnye-fajokból: Germánorsági nagy, Nagy fekete roppós, Korai majusi cseresnye, Balacsonyi őrsi, Ferencz csásár roppós, Unbinnsonn sürga roppós, Hethiltingeni őrsi, Dr. Futz feketeje, Schue der kései roppós, Gömögli kora fekete, Glueker őrsi, Buttzer kései roppós, Mész roppós, Kennerchen roppós, Heintze korai cseresnye, Korponai fekete roppós, Müllerbérgi nagy, Disonódi füzeses, Jabonhay roppós, Hollandai hercegnő, Kanizai fekete, Eszterem roppós stb, stb.

Igen nagy készlet van a következő meggy-fajokból: Kínosi meggy (Spanyol meggy), Spanyol meggy piros, Páldi meggy, Korai Hortensia, Hortensia királyi, Fajgenia, Váhras erős, Öreges apátné, stb, stb.

A fent cseresnye- és meggy-fajokon kívül annak ki körte, alma, szilva, őszl- és kajszibarack, laponya, birs- és eperfa-fajtáknak egy gazdagabb mint tiznapre nevelni 1-2-3-4 éves példányok, meggy, gároggy, nyálakozók mellett. A csemeték főlegben honok talajon nevelkedtek s ezért gároggyokoztatás hiába legmagasabb képe-segget bírnak, ezen felül bíbeli fajok, edzett természetűek, egészségesek, hosszú életűek és igen jók is. Azok ki fontikben kívül 1-2-3-4 éves vadonok is, körte, alma, szilva, őszl, macskabors, birs, beszterce 1 szilva, durancsok szilva, Pannónia szilva, Sánti jontien, lokony, mandula, sürga barack, cseresnye, fekete meggy aprócska, és eperfa, melyeknek árai erőseggel vastagság szerint 1000 kint 5 krt 85 kintől 80 krt emelkednek.

Az **Ungváry László-féle czeplési** gyümölcsiskola ma már 140 hold területű. Van benne 100000 négyes és 150000 vadonozó csemeté is egy az ma már, mint tízezer gyümölcsiskola a föld kerékében található nyomaték közi az első helyen áll. Egyenlőként is nagyon haladt az **Ungváry László-féle czeplési** egy év alatt azáltal, hogy a telepet rózsaszínűre való szántással) arcai körül látsz egy mekkáriszár a sok eső, illetve csapadékos időre való szántással előzetes) készlet, (Ezen munkálatok tartoznak mind befektetésnek) Kétféle az év során és 4 következésvi tavaszon 4000 db, anyákkal. Tenyegg megközelítő díszítések mellett) valamint a rózsaszínűvel is, Balogholt Berzecki Mátyás egy a mezt-kövesházi) vállalatot tulajdonos) Körtéket) telve s szilvafajta) arca) A czeplési) vállalat) Keszkenyén) is létezik egy nagyobb vállalat, 449 holdas gyümölcsiskola) db. db. **Czeplési) szőlőt) készíti!**

1895. évi CAIROI s az 1896. évi LONDONI egészségügyi kiállításokon díszoklevellal s arany éremmel kitüntetve. Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt küszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású a test bármínemű csuzos bántalmai, u. m.: köszvény, csuz, reuma, ischiás, asthma stb. ellen. Hatása némely esetben még leple, amennyiben gyakrabban idültébb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalomakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 filler. Főraktárak Budapesten: Torók József ut. gyógyszer-tárában király-utca 12. sz., dr. Egger v. ut. gyógyszer-tárában váci körút 17. sz. Ugyazintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszer-tárában, valamint a készítő

WIDDER GYULA gyógyszerésznél
SATORALJA-UJHELY 52. szám.

Ugyazintén: Sárospatakon: Kádár Gyula és Trstyánszky Károly; Varannón: Gaál Sándor; Homonnán: Szekerák Ambrus; Tokajban: Rothfuchs J.; Nagy-Mihályban: Tolvaj Imre utak gyógyszer-tárában.

Videki megrendelések pontosan teljesítetnek

Verszegények, lábbadozók, sápkórosok, gyengélkedők, láztalan tüdőbetegek számára legjobb gyógyszer a dr. Kun Zoltán-féle **Vérképző labdac** 1 üveg 60 darab rózsaszínre ezukrozott labdacossal 1 frt 80 kr.

Hurut, tüdővész, hideglelés, malária, Influenza, tüdő- és gégehurut, gyomorhurutban szenvedők számára legjobb gyógyszer a dr. Kun Zoltán-féle **Hurutellenes labdac** 1 üveg 60 drb. égszínkék ezukorral bevont labdacos ára 1 frt 80 kr.

Női bajok ellen legjobb szer a dr. Kun Zoltán-féle **Irrigáló por** 1 doboz ára 1 frt 20 kr.

Az arcz- és kéz ápolására legjobb kenőcs a dr. Kun Zoltán **Purpurin Crem** 5 nap alatt minden szeplő és maj foltot eltávolít s a bőrnek gyönyörű bársony szerű külsőt ad 1 tégléy ára 1 frt 20.

Minden eddig megjelent szájjvizek fölött legjobb a dr. Kun Zoltán-féle **DENTIPURIN SZÁJJVIZ** ellenszere a ragályos torokbajoknak is. 1 üveg ára 60 kr.

Kapható a készítőnél **TRSTYÁNSZKY KÁROLY** gyógyszerésznél Sárospatakon, minden nagyobb forgalmu gyógyszer-tárban. Főraktár: Torók József gyógyszer-tárában Budapest, Király-utca 12. Dr. Buday Emil gyógyszerésznél Budapest városház-tér. Satoralja-Ujhegyben Widder Gyula gyógyszerész urnál.